

Č. 12.887.

Pojišťovací právo: * Pro pojistnou příslušnost společenstevní (gremiální) nemocenské pojišťovny podle § 27 odst. 1 zákona č. 221/1924 Sb. ve znění zákona č. 184/1928 Sb. je rozhodná jen skutečnost, je-li pojištěnec zaměstnán u povinného člena živnostenského společenstva nebo gremia obchodníků, nikoli však místo pojištěnecova zaměstnání.

(Nález z 30. dubna 1937 č. 12.480/37.)

V ě c: Firma »Dalia Separator«, společnost s r. o. v Praze (adv. Dr. Ing. Vlastimil Vávra z Prahy) proti rozh. zem. úřadu v Praze z 4. září 1934 o nem. pojištění.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Okr. nem. pojišťovna v Jičíně předepsala stěžující si firmě platebním výměrem z 4. dubna 1932 nemocenské pojistné za jejího obchodního zástupce Františka N. za dobu od 8. srpna do 13. září 1927 a od 1. listopadu 1927 do 27. března 1932 s úroky z prodlení. Výměr ten potvrdil v pořadí instančním zem. úřad v Praze nař. rozhodnutím v podstatě z toho důvodu, že František N. byl v uvedené době k stěžující si firmě ve smluveném služebním poměru, zakládajícím pojistnou povinnost. Námitce firmy o věcné nepříslušnosti okr. nem. pojišťovny v Jičíně, ježto firma je povinným členem gremia pražského obchodnictva, takže k pojištění jejích zaměstnanců, tedy i Františka N., je vzhledem k § 27 poj. zákona výlučně příslušná gremiální nem. pojišťovna v Praze, nebylo vyhověno, ježto na jmenovaného se v důsledku ustanovení § 1 zákona č. 117/1926 Sb. vztahuje ustanovení § 13 dřívějšího nem. zákona, které v odst. 1 č. 1 stanoví, že členy okr. nem. pokladny jsou především osoby v jejím obvodu zaměstnané, podrobené pojištění, které pro případ nemoci nejsou pojištěny u některé z ostatních v § 11 jmenovaných pokladen. —

Stížnost podaná na toto rozhodnutí u nss brojí proti výroku žal. úřadu, že zúč. pojišťovna byla příslušnou, aby vydala sporný platební výměr. Žal. úřad opírá její příslušnost o ustanovení § 13 odst. 1 č. 1 zákona č. 33/1888 ř. z., zachovaného v platnosti § 1 zákona č. 117/1926 Sb. pro pensijní pojištěnce, jakým by František N. nesporně byl, kdyby byl ve smluveném služebním poměru ke stěžující si firmě.

Podle § 13 odst. 1 č. 1 cit. zákona jsou členy okr. nem. pokladny (pojišťovny) nejprve osoby v jejím obvodu zaměstnané, pojištění podrobené, které pro případ nemoci nejsou pojištěny u některé z ostatních pokladen (pojišťoven) jmenovaných v § 11. V tomto § 11 pod č. 4 jsou jmenovány společenstevní nem. pokladny (pojišťovny). Podle § 27 odst. 1 zákona č. 221/1924 Sb. ve znění zákona č. 184/1928 Sb. osoby povinně pojištěné, zaměstnané u povinných členů živnostenského společenstva neb u gremia obchodníků — mimo osoby v domácnosti zaměstnané — jsou povinně pojištěny u společenstevní nebo gremiální nem. pojišťovny, ve kterou se přeměňuje společenstevní nebo gremiální

nem. pokladna, měla-li pokladna (pojišťovna) ta 1. července 1928 aspoň 1.000 pojištěnců povinně pojištěných, zaměstnaných u povinných členů společenstva, pokud se týče gremia. Z tohoto ustanovení vyplývá, že pro odpověď na otázku pojistné příslušnosti společenstevní (gremiální) nem. pojišťovny je po zákonu rozhodujícím kriteriem moment osobní, totiž zda osoba povinně pojištěná vykonává práce nebo služby na základě smluveného poměru pracovního, služebního neb učňovského (volontérského, praktikantského), sjednaného s povinným členem společenstva (gremia), což vyjadřuje zákon zcela jasně obratem »osoby povinně pojištěné, zaměstnané u povinných členů živnostenského společenstva neb u gremia obchodníků«. Naproti tomu je však pro výlučnou pojistnou příslušnost těchto pojišťoven nerozhodný moment místní, t. j. jsou-li takové osoby zaměstnány v jejím obvodu či v obvodu jiné pojišťovny, neboť zákon pro pojistnou příslušnost řečených pojišťoven neklade nikde požadavku, aby dotčená osoba byla zaměstnána v místním obvodu společenstevní (gremiální) nem. pojišťovny. Jde tu totiž o exempci ze všeobecné zásady, vyslovené v první větě § 24 zákona o soc. poj., že u okr. nem. pojišťovny jsou pojištěni zaměstnanci, kteří vykonávají v jejím obvodu práce nebo služby, uvedené v § 2, z níž však druhá věta § 24 stanoví právě výjimku, předpisujíc: »a nejsou pojištěni u žádné z nemocenských pojišťoven, jmenovaných v §§ 25—29«. Legislativním důvodem výhradně věcné pojistné příslušnosti společenstevní (gremiální) nem. pojišťovny pro zaměstnance povinných členů živnostenského společenstva (gremia obchodníků) podle § 27 je zřejmě snaha zákonodárcova, aby všichni zaměstnanci takového člena, podléhající povinnému pojištění, byli pojištěni u téže a jen u jedné pojišťovny, nehledíc k tomu, kde pro něho své zaměstnání vykonávají, proto, aby pojištění zaměstnanců téhož zaměstnavatele nebylo roztrženo u různých pojišťoven.

Pro otázku pojistné příslušnosti zúč. pojišťovny k pojištění Františka N. je proto s hlediska ustanovení § 27 cit. zákona bez rozhodujícího významu skutečnost, že František N jako obchodní zástupce stěžující si firmy pracoval pro ni v místním obvodu zúč. pojišťovny. Její pojistná příslušnost nemohla by býti ani založena další nespornou skutečností, že František N. u gremiální nem. pojišťovny v Praze pojištěn nebyl, neboť podléhal-li skutečně nemocenskému pojištění a byla-li stěžující si firma, jak tvrdí, povinným členem gremia obchodníků v Praze, pak byla k jeho pojištění věcně příslušnou výhradně jen gremiální nem. pojišťovna v Praze, která byla podle § 27 zákona č. 221/1924 Sb. ve znění zákona č. 184/1928 Sb. a poslední věty § 1 zákona č. 117/1926 Sb. jediné povolána, aby o jeho pojistné povinnosti rozhodla. Tato po zákonu jí náležející pojistná příslušnost nezanikla a zaniknouti nemohla tím, že František N. u ní k pojištění přihlášen nebyl, neboť pro mínění opačné neposkytuje žádné zákonné ustanovení opory. Domnívá-li se žal. úřad, že zúč. pojišťovna byla příslušnou k jeho pojištění proto, že František N. u gremiální nem. pojišťovny v Praze pojištěn nebyl, vykládá si zřejmě mylně předpis § 13 odst. 1 č. 1 zákona č. 33/1888 ř. z., příkládaje mu význam, jakého ve skutečnosti nemá. Slova »osoby«, které pro případ nemoci pojištěny nejsou

u některé z ostatních v § 11 jmenovaných pokladen...« neznamení nic jiného, než »p o j i š t ě n y b ý t i m a j í«, t. j. po zákonu povinnému pojištění podléhají. Slova ta mají tu týž význam, jako v § 1, kde se rovněž praví, že »dělníci a výkonní úředníci... pojištění jsou podle tohoto zákona pro případ nemoci«, a mají smysl ten, že ex lege povinnému pojištění podléhají. Z toho, že František N. u gremiální nem. pojišťovny fakticky k pojištění přihlášen nebyl, neplyne ještě, že ve smyslu uvedeného ustanovení pojištěn není, ježto jeho pojistná povinnost — arci kdyby byly dány její zákonné předpoklady — nezakládala by se přihláškou, nýbrž nastala by ipsa lege. Nelze tedy právem tvrditi, že — nebyl-li u gremiální pojišťovny přihlášen — ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 33/1888 ř. z. pojištěn nebyl, a usuzovati z toho na pojistnou příslušnost zúč. pojišťovny. Výrok žal. úřadu o pojistné příslušnosti zúč. pojišťovny spočívá podle těchto úvah na mylném výkladu tohoto ustanovení, tedy na nesprávném právním názoru, který zavinil, že žal. úřad nezjistil pro otázku stěžující si firmou tvrzené výhradné věcné pojistné příslušnosti gremiální nem. pojišťovny v Praze k pojištění Františka N. rozhodnou skutečnost, je-li totiž stěžující si firma povinným členem gremia obchodníků v Praze.

č. 12.888.

Pojišťovací právo: * Odhláška (přihláška) není neplatná proto, že se nestala na tištěném formuláři, uvedeném v § 18 odst. 4 zákona č. 221/1924 Sb. ve znění zákona č. 184/1928 Sb.

(Nález z 30. dubna 1937 č. 12.484/37.)

Prejudikatura: Boh. A 12.336/36.

Věc: Okr. nem. pojišťovna v Trnavě proti rozh. okr. úřadu v Trnavě ze 17. srpna 1934 o sociálním pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Okr. nem. pojišťovna v Trnavě vyměřila Arturu T. platebním výměrem z 20. září 1933 za dobu od 4. července do 31. srpna 1933 za Marii T. nemocenské, invalidní a starobní pojistné částkou 26 Kč 40 h.

Okr. úřad v Trnavě vyhověl výměrem ze 17. srpna 1934 stížnosti Artura T., výměr pojišťovny pozbavil platnosti a pojišťovně uložil, aby vydala nový správný výměr. K odůvodnění bylo uvedeno: Podle dopisnice z 6. července 1933 odhlásil st-l Marii T., nar. 4. června 1913, dnem 4. července 1933. Toto odhlášení bylo opakováno 31. srpna 1933 na tiskopise vydaném Ústřední sociální pojišťovnou. Ježto odhláška z 6. července 1933 byla meritorně způsobilá a zcela jasná k vzetí pojištění do evidence, byla odhláška na tiskopise pro st-le jen formálním doplňkem prvé odhlášky, a ježto odhláška dopisnicí obsahovala všechny náležitosti předepsané v § 18 odst. 3, pojišťovna neprávem předepsala pojistné příspěvky st-li za Marii T. po době, kdy došla odhláška dopisnicí.